

Asia: VN/34515/2024

Kommentointipyyntö: Sivistyksestä suunta Suomelle - Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio vuoteen 2040

1. Suomi on sivistyksen, demokratian ja tieteen vapauden edelläkävijä.

Onko tavoite perusteltu osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiota? Onko sen sisältöön valittu oikeat asiat?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. miltä osin tavoitetta tulisi muuttaa, miten se tulisi muotoilla?

On perusteltua, että sivistys, demokratia ja tieteen vapaus on nostettu visiossa keskiöön. Kuitenkin näiden osalta sisältöä ja valittuja toimenpiteitä tulee laajentaa siten, että korkeakoulujen kytkös sekä elinkeinoelämään, yritysyritysohjon ja koko koulutussektoriin tulee huomioiduksi. Nyt tekstissä sanotaan, että ”Korkeakouluyhteisöt ovat yhteiskunnan uudistumisen tärkein voimavara.” Tämä on liian kapea näkökulma, sillä korkeakoulut ovat kyllä keskeinen voimavara, mutta yhteiskunnan uudistumisen ja Suomen kasvun kannalta merkittäviä toimijoita ovat niin elinkeinoelämä ja yritykset kaikessa laajuudessaan kuin koko suomalaisen yhteiskunnan osaajat eri koulutusasteilla. Esimerkiksi ammatilliset oppilaitokset tuottavat vahvassa yritysyritysohiossä sellaista osaamista Suomeen, mitä ilman meillä jäisi kokonaisia toimialojen kasvutarinoita näkemättä. Viimeaikaisia esimerkkejä ovat muun muassa Suomen kasvun kannalta merkittävät meriteollisuus ja teknologiakehityksen huippuosaaminen mikromekaniikan osalta. Näissä ammatillisen koulutuksen saaneet osaajat ovat olleet merkittävässä roolissa koko klusterien kehittymisen kannalta. Mitä nopeammin työelämä muuttuu, sen keskeisemmäksi myös ammatillisen aikuiskoulutuksen rooli osaamisen ja sivistyksen osalta nousee Suomen kasvun vauhdittajana ja takaajana.

Ovatko tavoitteeseen liittyvissä toimenpidesuosituksissa tunnistettu ja siihen valittu olennaiset toimet? Ovatko toimet oikeita?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. puuttuuko toimenpiteitä, tulisiko toimenpiteitä vähentää, edellyttääkö jokin toimenpiteistä muotoilua? Tarkenna miten.

EOL ry ehdottaa, että toimenpiteissä tulee näkyä selkeä kytkös elinkeinoelämään ja yrityksiin sekä huomioida sivistyksen kehittymisessä koko koulutussektorin tärkeys erityisesti ammatillinen koulutus huomioiden.

2. Koulutus kuuluu kaikille ja mahdollisuuksia lisätään erityisesti nuorille.

Onko tavoite perusteltu osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiota? Onko sen sisältöön valittu oikeat asiat?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. miltä osin tavoitetta tulisi muuttaa, miten se tulisi muotoilla?

On hyvä, että visiossa tunnistetaan koulutusmahdollisuudet kaikille, myös aikuisille, mutta aikuisten potentiaali tulisi näkyä kokonaisuudessa vahvemmin. Suomen demografiakehityksen vuoksi nuorten määrä laskee radikaalisti, joten Suomen kasvun kannalta olennaista on se, kuinka aikuisten kouluttamisessa ja jatkuvassa oppimisessa onnistutaan. Aikuisten osaamisen ja oppimisen keskeisyys tulisi näkyä koulutuspolitiikan nykyistä merkittävästi vahvempana suuntana sekä toisella että korkea-asteella nuorten ohella.

Ovatko tavoitteeseen liittyvissä toimenpidesuosituksissa tunnistettu ja siihen valittu olennaiset toimet? Ovatko toimet oikeita?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. puuttuuko toimenpiteitä, tulisiko toimenpiteitä vähentää, edellyttääkö jokin toimenpiteistä muotoilua? Tarkenna miten.

Visiossa nuorten aikuisten korkeakoulutettujen määrän osuus tulisi olla johdonmukainen elinkeinoelämän tarpeiden mukaan. Elinkeinoelämä tunnistaa ammatillisen osaajien tarpeen yhtä merkittävänä korkeakoulutettujen rinnalla. Toimialakohtaisia vaihteluja toki on sen suhteen, kumman asteen koulutettuja ennustetaan tarvittavan työmarkkinoille enemmän. Toimenpiteet ovat pääosin kannatettavia, mutta myös näissä tulisi aikuisten osaajien potentiaali tunnistaa yhä vahvemmin. Jos tahdotaan aidosti nostaa koulutustasoa, ammatillisen koulutuksen käyneiden merkitys tulisi näkyä lukion ohella yhtä merkittävänä väylänä korkeakoulutukseen ja toimenpiteiden seurata tätä periaatetta. Erityisesti demografiakehityksen vuoksi myös aikuisten ammatillisen koulutuksen käyneiden osaajien väylien kehittäminen korkeakouluun on tärkeää nuorten ohella. On myös huomattava, että jo nyt noin puolella ammattikorkeakouluopiskelijoista on ammatillisen koulutuksen tausta.

3. Luovat osaajat ja kunnianhimoinen tutkimustoiminta uudistavat yhteiskuntaa.

Onko tavoite perusteltu osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiota? Onko sen sisältöön valittu oikeat asiat?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. miltä osin tavoitetta tulisi muuttaa, miten se tulisi muotoilla?

-

**Ovatko tavoitteeseen liittyvissä toimenpidesuosituksissa tunnistettu ja siihen valittu olennaiset toimet?
Ovatko toimet oikeita?**

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. puuttuuko toimenpiteitä, tulisiko toimenpiteitä vähentää, edellyttääkö jokin toimenpiteistä muotoilua? Tarkenna miten.

-

4. Rohkea uudistuminen rakentaa tulevaisuuden osaamista: korkeakoulujen erikoistuminen ja yhteistyö vahvistuvat.

Onko tavoite perusteltu osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiota? Onko sen sisältöön valittu oikeat asiat?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. miltä osin tavoitetta tulisi muuttaa, miten se tulisi muotoilla?

-

**Ovatko tavoitteeseen liittyvissä toimenpidesuosituksissa tunnistettu ja siihen valittu olennaiset toimet?
Ovatko toimet oikeita?**

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. puuttuuko toimenpiteitä, tulisiko toimenpiteitä vähentää, edellyttääkö jokin toimenpiteistä muotoilua? Tarkenna miten.

Visioon on kirjattu yhdeksi toimenpiteeksi, että korkeakoulut yhdenmukaistavat yhteistyön käytäntöjä yritysten ja tutkimuslaitosten kanssa T&K-yhteistyön sujuvoittamiseksi. Tähän tulisi lisätä lisääntyvä yhteistyö myös ammatillisten oppilaitosten kanssa. Osassa oppilaitoksia tehdään jo nyt merkittävää TKI-toimintaa yhteistyössä korkeakoulujen kanssa ja tämänkaltaisen yhteistyön lisääminen edesauttaa Suomen kasvutoimia entisestään.

5. Kohti kasvua: korkeakoulutuksen ja tutkimuksen rahoitus monipuolistuu.

Onko tavoite perusteltu osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiota? Onko sen sisältöön valittu oikeat asiat?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. miltä osin tavoitetta tulisi muuttaa, miten se tulisi muotoilla?

-

**Ovatko tavoitteeseen liittyvissä toimenpidesuosituksissa tunnistettu ja siihen valittu olennaiset toimet?
Ovatko toimet oikeita?**

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. puuttuuko toimenpiteitä, tulisiko toimenpiteitä vähentää, edellyttääkö jokin toimenpiteistä muotoilua? Tarkenna miten.

-

Vision tavoitteiden ja toimenpidesuosituksen kokonaisuus

6. Puuttuuko vision tavoitteista ja toimenpidesuosituskokonaisuudesta jotain olennaista? Tulisiko jokin osa alue priorisoida tai poispriorisoida?

-

Vision kokonaisuus ja muut osiot

7. Mahdolliset kommentit vision tilannekuvaan liittyen

-

8. Miten arvioisit visiota ja sen toimenpiteitä kokonaisuutena

-

9. Muut kommentit

-

Koriseva Soile
Elinkeinoelämän Oppilaitokset EOL ry